

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет психології
Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціально-психологічні технології впливу на особистість і групу

Рівень вищої освіти – перший(бакалаврський)

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціально-психологічні технології впливу на особистість і групу
Освітня програма	«Реабілітаційна психологія»
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3 / 7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 56 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
2. Опис дисципліни	
<p>Психологічний вплив є важливим атрибутом процесів взаємодії та спільної діяльності людей, управління, виховання, навчання, психоконсультативної, психотерапевтичної, психокорекційної практик та інших сфер людської життєдіяльності. Він дозволяє змінити стан людини, її переконання, ціннісні орієнтації, характерологічні особливості тощо. Зміст та якість цих змін залежить від цілей та психологічних особливостей суб'єкта впливу, а також від психологічних особливостей того, кого він обирає об'єктом свого впливу.</p> <p>Навчальна дисципліна “Соціально-психологічні технології впливу на особистість і групу” присвячена вивченню проблеми психологічного впливу в міжособистісних стосунках. Розглядаються основні види психологічного впливу (аргументація, маніпуляція, психологічний напад і примус, навіювання і т.д.), технології і техніки їх застосування. Особлива увага звертається на аналіз проявів деструктивного впливу, індикаторів виявлення прихованого впливу, прийомів і способів протидії деструктивним впливам.</p> <p>Мета навчальної дисципліни – формування компетентностей з психології впливу.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни – забезпечити студентів знаннями про сутність і види психологічного впливу, його соціально-психологічні технології; навчити виявляти прихований деструктивний вплив у різних видах взаємодії; сформувати навички конструктивної протидії деструктивним впливам.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.</p>	

Спеціальні компетентності

СКЗ. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.

ПР12. Складати та реалізовувати програму реабілітаційно-психологічних, психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3. Структура курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
ТЕМА 1. Психологія впливу: загальна характерис-тика ПЛАН 1. Зміст поняття «психологіч-ний вплив» та його типологія. 2. Категоріаль-ний апарат психології впливу: 2.1. Поняття стратегій впливу. 2.2. Поняття технологій і технік впливу. 2.3. Поняття методики і методів впливу. 2.4. Поняття прийомів впливу. 2.5. Поняття засобів впливу. 3. «Техніка безпеки» при використанні психологічного впливу.	Лекція, семінарське заняття	1. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2005. 624 с. 2. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с 3. Кабаченко Т.С. Методы психологического воздействия. М.: Педагог. общество России, 2000. 544с. 4. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с.	- самостійне доопрацювання лекційного матеріалу - конспектування наукової статті: Гуменюк О. Концепції психологічного впливу в сучасній психології // Психологія і суспільство. 2003. № 1 (11). С. 34–90. - підготовка до написання тематичного тесту (4 год.)	5 балів (+5)	2-й тиждень навчання

<p>ТЕМА 2-3. Характеристика видів психологічного впливу: конструктивний (цивілізований) вплив ПЛАН 1. Характеристика аргументації (переконування). 2. Техніки аргументації. 3. Характеристика самопросування. 4. Техніки самопросування.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2005. 624 с. 2. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с 3. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с. 4. Чалдини Р. Психология влияния. СПб.: Питер, 2000. 272с.</p>	<p>- виконання домашнього завдання: підготувати і презентувати на семінарському занятті виступ на тему “Самопросування” - підготовка до написання тематичного тесту (6 год.)</p>	<p>20 балів (+5)</p>	<p>3-4-й тижні навчання</p>
<p>ТЕМА 4-5. Зміст та види деструктивного (варварського) впливу ПЛАН 1. Поняття деструктивного (варварсько-го) впливу. 2. Психологічний напад як деструктивний вплив. Види і форми нападу. 3. Примус (примушування) як деструктивний вплив та його форми. 4. Обумовленість деструктивності психологічного впливу його істинними цілями.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2005. 624 с. 2. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с 3. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с. 4. Чалдини Р. Психология влияния. СПб.: Питер, 2000. 272с. 5. Душкина М.Р. Психология влияния. СПб.: Питер, 2004. 224с. 6. Кабаченко Т.С. Методы психологического воздействия. М.: Пед. Общество России, 2000. 544с.</p>	<p>- самостійне вивчення питання «Зумовленість міжособистісного впливу психологічними характеристиками його суб'єктів» - виконання домашнього завдання (на вибір студента): підготувати реферат на тему: «Асертивні техніки спілкування» - підготовка до написання тематичного тесту (15 год.)</p>	<p>10 балів</p>	<p>5-6-й тижні навчання</p>
<p>ТЕМА 6-7. Психологія маніпуляції</p>	<p>Лекція, семінарське</p>	<p>1. Кара-Мурза С.Г. Маніпуляція свідомістю. Навчальний</p>	<p>- самостійне доопрацювання лекційного матеріалу</p>	<p>5 балів (+5)</p>	<p>7-й тиждень навчання</p>

<p>ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття маніпуляції, її ознаки та критерії. 2. Головні складові маніпулятив-ного впливу. 3. Види маніпуляції. 4. Маніпуля-тивні технології. 5. Прийоми протидії маніпуляції. 	заняття	<p>посібник. Видання друге. К.: Оріони, 2006. 528 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Сидоренко Е.В. Тренінг впливння и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с. 3. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. СПб.: Речь, 2003. 304 с. 4. Зимбардо Ф., Ляйппе М. Социальное влияние. СПб.: Питер, 2001. 448с. 5. Чалдини Р. Психология влияния. СПб.: Питер, 2000.272с 	- підготовка до написання тематичного тесту (6 год.)		
<p>ТЕМА 8. Спiрні види психологiчного впливу</p> <p>ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Характерис-тика навіювання і зараження. 2.Пробуджен-ня імпульсу до наслідування. 3. Формуван-ня прихиль-ності цільової персони. 4. Проханнн та ігноруван-ня як види психологiчного впливу. 	Лекція, семінарське заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2005. 624 с. 2. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с 3. Сидоренко Е.В. Тренінг впливння и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с. 4. Чалдини Р. Психология влияния. СПб.: Питер, 2000. 272с. 	- самостійне доопрацювання лекційного матеріалу (5 год.)	5 балів (+5)	8-й тиждень навчання
Підготовка до підсумкового тестування			(10 год.)	40 балів	10-й тижд
4. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати протягом семестру – 100. З них:

25 балів – за 5 тематичних тестів;

40 балів – за підсумкову контрольну роботу;

20 балів – за підготовку самостійного домашнього завдання (виступ на тему “Самопросування”);

15 балів – за три усні відповіді на семінарських заняттях.

Вимоги до письмової роботи

Виступ на тему “Самопросування” повинен бути побудований відповідно до головних правил і технік самопросування, описаних у лекції. Він повинен містити документи, які підтверджують наведені факти (якщо такі є). Виступ оформлюється у письмовому вигляді і надсилається викладачу на перевірку до дня семінарського заняття, на якому він повинен бути представлений (nadiia.kuravska@pnu.edu.ua). Виконане невчасно завдання перевірятись не буде.

Критерії оцінювання “Самопросування”:

16-20 балів (відмінно) - завдання виконане вчасно; задана тема розкрита і представлена візуально (або як презентаційні слайди, або у вигляді таблиць, схем, документів тощо); робота цікава, самостійна, достовірна; містить узагальнення, висновки

11-15 балів (добре) - завдання виконане вчасно; задана тема розкрита неповністю, або є непереконливою, хоч і представлена візуально; містить узагальнення та висновки

6-10 балів (задовільно) - завдання виконане не в повному обсязі, поверхнево, хоч здане вчасно; не містить візуалізації або вона не відповідає темі, містить короткі висновки

1-5 балів (незадовільно) - завдання виконане не в повному обсязі, здане невчасно; задана тема розкрита частково, є елементи несамостійності; презентація відсутня

0 балів - завдання не виконане

Критерії оцінювання реферату (завдання на вибір):

5 балів (відмінно) - завдання виконане в повному обсязі (5 сторінок друкованого тексту), здане вчасно; тема розкрита та науково обґрунтована; містить узагальнення, висновки; робота написана без граматичних помилок; має список використаних джерел

4 бали (добре) - завдання виконане в повному обсязі (5 сторінок друкованого тексту), здане вчасно; тема розкрита недостатньо, хоч і науково обґрунтована; містить недостатньо узагальнень та висновків; робота написана без граматичних помилок; має список використаних джерел

3 бали (задовільно) - завдання виконане не в повному обсязі (менше 5 сторінок друкованого тексту), здане вчасно; обрана тема розкрита і обґрунтована частково, містить короткі висновки, не містить узагальнень, списку літератури; є багато помилок; робота частково несамостійна

1-2 бали (незадовільно) - завдання виконане не в повному обсязі (менше 5 сторінок друкованого тексту), здане невчасно і є несамостійним; обрана тема розкрита частково, не містить висновків і узагальнень

Семінарські заняття

Критерії оцінювання усних відповідей студентів.

В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни «Соціально-психологічні технології впливу на особистість і групу» закладені наступні критерії:

1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;

2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам психології впливу;

3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації з навчальної дисципліни та вміння його вербалізувати. Виходячи з цього, оцінка «**відмінно**» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем психології впливу, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення.

Оцінка «**добре**» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем навчальної дисципліни, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент по формі відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

Оцінка «**задовільно**» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань навчальної дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем психології впливу або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Умови допуску до підсумкового контролю

Для допуску студента до заліку він повинен набрати мінімум 26 балів (як сума набраних балів протягом семестру).

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні														Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Лекції															0
Семінарські заняття			5		5				5						15
Самостійна робота (КСР)							20								20
Тестування		5		5		5		5		5					25
Контрольна робота												40			40
Всього за тиждень	0	5	5	5	5	5	20	5	5	5	0	40	0	0	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення

Персональний комп'ютер для студента/Work Station for student CCPV; Celeron-G3900 28 Ghz(DDR4 RAMC PC 2133/MB ASUS H 110M-K)

Література

1. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2005. 624 с.
2. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с
3. Кара-Мурза С.Г. Маніпуляція свідомістю. Навчальний посібник. Видання друге. К.: Оріони, 2006. 528 с.
4. Сидоренко Е.В. Тренинг впливля и противостояния влиянию. СПб.: Речь, 2004. 256с.
5. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. СПб.: Речь, 2003. 304 с.
6. Зимбардо Ф., Ляйппе М. Социальное влияние. СПб.: Питер, 2001. 448 с.
7. Чалдині Р. Психологія впливу. - Харків: КСД, 2017. - 352с.

7. Контактна інформація

Кафедра

кафедра соціальної психології факультету психології

Викладач (-і), гостьові лектори

кандидат психологічних наук, доцент Куравська Надія Володимирівна

Контактна інформація викладача

nadiia.kuravska@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність

8. Політика навчальної дисципліни

У випадку виявлення плагіату, чи інших випадків академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі заліку (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96-655-%D0%B2%D1%96%D0%B4-19.10.2015-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf>).

Пропуски занять (відпрацювання)

Відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття.

Виконання завдання

Студент повинен вчасно виконати всі передбачені курсом види робіт. За умови відсутності на занятті (чи заняттях) студент повинен ліквідувати заборгованість до наступного заняття, на яке він з'явиться. Однак якщо відсутність була без поважних причин, студент втрачає можливість отримати бали за усні відповіді. Якщо до останнього заняття студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 26 балів, він буде недопущений до здачі заліку. При невдалих подальших перездачах за талонами 2 і 3 він буде спрямований на повторне вивчення курсу.

Додаткові бали

Надаються за наукову та громадську активність студентів (5 балів).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf).

Викладач _____ Н.В.Куравська